

वाचन वर्ष

॥ वाचन परिषद् ॥

दिनांक २६, २७, २८ नोव्हेंबर १९९०

इंडियन एज्युकेशन सोसायटी
अमृत महोत्सव

उद्घाटन सोहळे

सोमवार २६ नोव्हेंबर १९९०

मैदान

सकाळी ७.३० वाजता

विद्यार्थी परिषद

उद्घाटक

विलासराव देशमुख

प्रमुख अतिथी

लक्ष्मीबाई लक्ष्मणरावजी जोशी

अभिप्राय कथन-लेखन स्पर्धा

पारितोषिक वितरण

समूह गीते

यशवंत देव, सोमनाथ भाव

संध्याकाळी ६.३० वाजता

नागरिक वाचन परिषद

उद्घाटक

महावीर छान भुजबळ

सहभाग

माधव मनोहर, विजय तेंडुलकर, चंद्रशेखर घर्षोधिकारी, डा. भ. बर्जिक, एकनाथ तापूर

संग्रह नमस्कार

इंडियन एज्युकेशन सोसायटीच्या अमृत महोत्सवाच्या निमित्ताने होणाऱ्या 'वाचन परिषदे'ला उपस्थित राहण्यासाठी हे आग्रहाचे आमंत्रण.

ही परिषद दिनांक २६, २७ व २८ नोव्हेंबर १९९० रोजी आयोजित केलेली असून,

विद्यार्थी व नागरिक यांच्यासाठी वाचन-संस्कृतीला अनुकूल असो अनेकविध कार्यक्रम आयोजित केले आहेत.

२६ नोव्हेंबर १९९० रोजी सकाळी ७.३० वाजता विद्यार्थी वाचन परिषदेचे उद्घाटन करण्याचे

माननीय शिक्षणमंत्री श्रीयुत विलासराव देशमुख यांनी मान्य केले असून,

त्यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून माननीय तर्कतीर्थ संभाषणाची जोशी उपस्थित राहणार आहेत.

संध्याकाळी ठीक ६.३० वाजता होणाऱ्या नागरिक वाचन परिषदेचे उद्घाटन माननीय महापौर श्रीयुत छान भुजबळ करणार आहेत.

वाचन समारंभाच्या वेळी संस्थेच्या वारा वेधील 'सुतीची शाळा क्रमांक १'चे नामकरण

'महात्मा जोतिबा फुले कन्याशाळा' असो महातीर्थाच्या हस्ते होणार आहे.

वाचन परिषदेच्या वेळी राजा शिवाजी विद्या संकुताच्या प्रागणात भालू पुस्तक-प्रदर्शन आणि विक्री-यात्रा यांचेही आयोजन केले आहे.

आपण नागरिक वाचन परिषद उद्घाटन समारंभास अवश्य उपस्थित राहावे,

तसेच अन्य कार्यक्रमांमध्येही जबर सहभागी व्हावे, अशी आग्रहाची विनंती आहे.

आपली,

द. का. कुलकर्णी
अध्यक्ष, इ. ए. सोसायटी
मा. द. सोटलीकर
विद्यार्थी, इ. ए. सोसायटी

एकनाथ ठाकूर
मन्त्र सचिव, इ. ए. सोसायटी
कार्याध्यक्ष, वाचन वर्ष समिती
अध्यक्ष, बाल वाचक चळवळ

उषा मेहता
कार्यवाह, वाचन वर्ष समिती
संयोजक, बाल वाचक चळवळ

विजय तेंडुलकर
अध्यक्ष, ग्रंथाली
दिनकर गांगूल
विद्यार्थी, ग्रंथाली

इंडियन एज्युकेशन सोसायटी : अमृत महोत्सव
वाचन परिषद : दिनांक २६, २७, २८ नोव्हेंबर १९९०
कार्यक्रम पत्रिका

सोमवार २६ नोव्हेंबर १९९०

मैदान

सकाळी ७.३० वाजता

विद्यार्थी परिषद

उद्घाटक विलासराव देशमुख

प्रमुख अतिथी तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी

अभिप्राय कथन लेखन स्पर्धा पारितोषिक वितरण

समूह गीते यशवंत देव, सोमनाथ परज

संध्याकाळी ६.३० वाजता

नागरिक वाचन परिषद

उद्घाटक महापौर छगन भुजबळ,

सहभाग माधव मनोहर, विजय तेंडुलकर, एकनाथ ठाकूर,

डा. भ. कर्णिक, कोळसे-पाटील

रात्री ९.०० वाजता

कवितेची रात्र विंदा करंदीकर, मीरा पाटंगांवकर, नारायण सुर्वे,

शंकर वैद्य, ना. धों. मनोहर, शिरीष पै, ग्रेस

संचालन नारायण कुलकर्णी-कवठेकर, सुधीर मोघे

दालन १ (डी. ब्लॉक सभागृह)

दुपारी २.०० वाजता
गंमत चित्रांची सत्येन टण्णू

दुपारी ३.३० वाजता
गण्पा गोष्टी अजय वढावकर, देवेंद्र सारळकर

दुपारी ४.३० वाजता
पोवाडे आणि गाणी लीलाधर हेगडे
पालकांशी हितगुज (वर्ग खोली १ इ) शांता किलोस्कर,
ए. गो. लागू

दालन २ (तळघर सभागृह)

दुपारी २.३० वाजता
वाचन : का व कसे ? सुभाकर प्रभू, दत्ता टोळ

दुपारी ४.०० वाजता
आम्ही असे वाचले . . . अरुण साधू, सुभाष भेंडे

दालन ३ (वैद्य सभागृह)

दुपारी १२.३० वाजता
बोसक्या बाहुल्यांचं पुस्तक रामदास पाध्ये, अपर्णा पाध्ये

दुपारी ३.०० वाजता
विज्ञान सभोवती निरंजन पाटे, हेमचंद्र अधिकारी

दुपारी ४.३० वाजता
कथाकथन मुग्धा धिटणीस-घोडके

दालन ४ (हुक्-श्राव्य केंद्र)

सकाळी ९.०० वाजता
आजकालची मराठी समीक्षा—परिसंवाद
प्रगत संशोधन केंद्र द्वारा आयोजित
दोन दिवसांचे चर्चासत्र
(रुक्त विशेष निमंत्रितांसाठी)
उद्घाटन

सकाळी १०.०० वाजता
समीक्षेची आस्वादक पद्धती विजया राजाध्यक्ष,
रेखा इनामदार-साने, भारती निरगुडकर
समीक्षेची मूल्यनात्मक पद्धती विश्वास कानडे, मिलिंद मालशे,
हरिश्चंद्र थोरात

दुपारी २.३० ते ५.०० वाजता
रूपवादी समीक्षा रमेश तेंडुलकर, म. सु. पाटील
भाषाविज्ञानाधिष्ठित समीक्षा
भालचंद्र नेमाडे, रमेश धोंगडे, राजीव नाईक

मंगळवार २७ नोव्हेंबर १९९०

मैदान

सकाळी ७.३० वाजता
राजी विद्याध्याच्या गप्पागोष्टी माधव गडकरी, बाळ सामंत,

शं. ना. मखे, भुती सद्योलीकर-काटकर, स्वाती चिटणीस,
आरती अंबलीकर

संध्याकाळी ६.०० वाजता
ओवीचा अनुभव सरोजिनी वैद्य, अरुण गुजराथी,
विद्यावाचस्पती दादामहाराज मनमाडकर, भानुदास भु. रेमलूकर
संचालन यशवंत पाठक

रात्री ९.०० वाजता
अपुताचा धनु संत ज्ञानेश्वरांच्या रचनांवर आधारित
संगीतमय कार्यक्रम हृदयनाथ मंगेशकर
निवेदन प्रा. राम शेवाळकर

दाखल १ (डी. ब्लॉक सभागृह)

सकाळी ११.०० वाजता
कविता-कविता वृंदा लिमये, वंदना विटणकर, निर्मला देशपांडे,
पद्मिनी विनीवाले
संचालन वासंती मुद्दुमदार

दुपारी २.०० वाजता

वेई हंड... मीना नाईक, मंगला गोडबोले, रवी फेमकर

दुपारी ३.०० वाजता

कथाकथन गिरिजा कीर, आशा माजेकर, रेणू देशपांडे

दालन २ (तळघर सभागृह)

दुपारी १२.०० वाजता

वाचन 'वेड' राजेंद्र बर्वे

दुपारी ३.०० वाजता

अभ्यास व वाचन अशोक चिटणीस, अरविंद वैद्य,
एस्. वाय. गोडबोले

दुपारी ४.३० वाजता

गंधत गाणी शंकर वैद्य, सरिता पत्की, राजीव तांबे

दालन ३ (वैद्य सभागृह)

सकाळी ११.०० वाजता

चरित्रे का वाचावीत ? वि. गो. कुलकर्णी, पां. वा. चंद्रनेम, .
माधव साखरदांडे

दुपारी १२.३० वाजता

माने गुरुजींच्या गोष्टी प्रकाश मोहाडीकर, मुगालिनी देसाई,
सदानंद धर्ते

दुपारी ४.०० वाजता

वाचनाने आम्हा घडविले कुमार केतकर, प्रतिभा रामटे,
मुकुंद रामटे

दालन ४ (बुक-श्राव्य केंद्र)

सकाळी १०.०० ते १.०० वाजता

आजकालची मराठी समीक्षा—परिसंवाद
(फक्त विशेष निमंत्रितांसाठी)

जीवनवादी समीक्षा भा. दि. फडके, वसंत पाटणकर,
विलास खोले
दलित-साहित्यशास्त्राधिष्ठित समीक्षा के. ज. मेधाम,
यशवंत मनोहर, पुष्पा राजापुणे-तापस

दुपारी २.०० वाजता
मार्क्सवादी समीक्षा सीताराम रायकर, अशोक जोशी,
गो. पु. देशपांडे
मानसशास्त्राधिष्ठित समीक्षा विलास सांग, ललिता बर्वे,
राजेंद्र बर्वे
समारोप के. ज. पुरोहित

बुधवार २८ नोव्हेंबर १९९०

मैदान

सकाळी ७.३० वाजता
वाचन विहार करुणा देव, प्रमोद पवार, अशोक नायगावकर

संध्याकाळी ६.३० वाजता
२० वे शतक वाचकांच्या ग. प्र. प्रपाण, वि. वि. गोखले,
सुधा विठणीस, अशोक मोटक, विनय पुमाळे, कुमार केतकर
वाचन परिषद जाहीरनामा प्रकाशन

रात्री ९.०० वाजता
वाग्ने वाचन, माझी कला सी. आर. व्यास, जितेंद्र अभिषेकी,
भास्कर चंदाचकर, सुरेश तळवळकर, वीणा महास्वपुटे, अशोक तुळपुळे
रोहिणी भाटे, धीराम लागू, सुलभा देशपांडे, लालन सांग, दया डोंगरे
संचालन धीरूषण इडगी, सुरेश खो

दालन ९ (डी. प्लॉक सभागृह)

सकाळी १०.०० वाजता
व्यंगचित्रे विकास सवनीस, सुरेश धीरसागर

दुपारी १२.०० वाजता
चित्रशिल्प रसग्रहण ग. आ. गांगल

दुपारी ३.३० वाजता
उत्सुकता नाट्यीकरण सुधा कामरकर

दालन २ (तळघर सभागृह)

सकाळी ९.०० वाजता

वाचन कला प्रभावती आपटे, शुभदा जोगळेकर

दुपारी १२.०० वाजता

वाचनाचे व्यसन आनंद नाडकर्णी

दुपारी ३.३० वाजता

विज्ञान कथा लक्ष्मण लोंढे, मेघश्री दळवी

दालन ३ (थैद्य सभागृह)

सकाळी ११.३० वाजता

नाटक नाटक प्रविण कामते, प्रेमा साखरदाडे, लीला हडप,
विद्या पटवर्धन

दुपारी १.३० वाजता

दूरदर्शन आणि आपण विजया जोगळेकर, किरण चित्रे,
आकाशानंद

संध्याकाळी ५.०० वाजता

कथ, मी सावित्रीबाई कोलतेय ! सुपमा देशपांडे

वाचन परिषद कशासाठी ?

माणसाची बुद्धी, हा त्याला सर्व प्राणीसृष्टीपासून वेगळा करणारा घटक आहे. माणूस विचार-चिंतन करू शकतो, माणूस अनुभवातून शहाणा होऊ शकतो. यातूनच मानवी संस्कृती घडते. त्या संस्कृतीचा उपभोग घेण्याची क्षमता पुन्हा माणूसच आपली आपल्यात निर्माण करू शकतो.

माणसाने स्वच्छ रहावे, सध्य वागावे, दुसऱ्याची कदर करावी, अशी मानवी संस्कृतीची साधी साधी लक्षणे आहेत. यातूनच पुढे तो विचार-चिंतनाकडे वळतो, कलानिर्मिती करतो. आपली जाणीव समृद्ध करण्याचा, आपले आचरण संस्कृतिसंपन्न ठेवण्याचा माणसाचा ध्यास कमीत कमी पाच हजार वर्षांचा आहे.

संस्कृतीचा हा चमत्कार जाणून घ्यायचा असेल, आणि तो वारसा पुढे चालवायचा असेल, तर पहिली आवश्यक गोष्ट आहे मानवी जिज्ञासा जागृत ठेवण्याची. ही जिज्ञासा, बुद्धी सदसत्तेच ठेवण्याचे एकच साधन आजच्या माणसाला माहित आहे. ते म्हणजे वाचन. दृष्टी आहे पण वाचनाची आवड नाही, हा काही लोकांच्या बाबतीत होणारा दैवदुर्विलास होय.

होळे वाचतात असे आपण म्हणतो, पण होळे हे साधन आहे. वाचत असते मन, या मनाला सुभावस्थेतच जिज्ञासा व आस असते. थोडीशी पूळ ग्रंथांच्याचा अवकाश की हा 'कॉम्प्युटर' भराभर साहित्याचे, कलेचे आणि संस्कृतीचे द्रोण भरभरून घ्यावयाला लागतो. मग माझ्या जीवनाखेरीज इतर जीवन कसे आहे, वाचा परप्रत्ययी का होईना, पण अनुभव घेता येऊ शकतो; निरनिराळ्या संस्कृतींचे वा साहित्यनिर्मितीचे आस्वाद घेता येऊ लागतात.

मनाची उंची, छोटी व संवेदनाशक्ती वाढविण्याचा एकच मार्ग सहजसाध्य आहे, तो म्हणजे वाचन. अनेक निरनिराळ्या अतिमानवी, इंद्रियगोचर वा अतींद्रिय अनुभवांची प्रचिती वाचनाद्वारे होऊ लागते. साध्या निसर्गाचाही संवाद मनारी होऊ लागतो तो या साधनामुळे.

वाचनकला ही जीवनातली अनमोल देणगी आहे. वाचनकला कमावलीच पाहिजे. माझ्या जीवनाचा अर्थ प्राप्त करणारी साधने मला हस्तागत केलीच पाहिजेत. माणसाच्या जिज्ञासाधर्माकडे त्याचेच लक्ष वेधण्यासाठी ही वाचन परिषद !

स्वागत समिती : अध्यक्ष व सदस्य

माननीय शरद पवार, अध्यक्ष
मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य

छान्म मुखबळ, महाराष्ट्र, मुंबई

प्रभा अडे

हेमू अधिकारी

माधव आपटे

मनोहर आवटी

(स्टाइमू अँडमिल)

भा. म. उद्गावकर

रा. के. उपसानी

राम कापसे

अरुण कांबळे

अनंतराव कुलकर्णी

मधुकाका कुलकर्णी

रामू केकरे

कुमार केतकर

माधव गडकरी

अरुण गुजराधी

गुनाल गौरे

सुनील गावसकर

सुभा चिटणीस

शशीकुमार चिवे

विजया जोगळेकर

अचला जोशी

प्रभुराम जोशी

मनोहर जोशी

सुधीर जोशी

प्राचार्य टोले

शरदिनी डहाणूकर

अरुण डहाणूकर

गोविंद ताळवळेकर

अशोक तुळगुळे

विजय तेडुलकर

वसंत देव

शमशू धारी

सुरेश दत्तल

सी. ए. दळवी

गुणवलिनी देशाई

पी. वि. देशपांडे

सुलभा देशपांडे

विलासराज देशमुख

स्नेहलता देशमुख

नंदू नाटेकर

सुरेश नाडकर्णी

रामकृष्ण नाचक

दया पवार

साई परांबरे

वलिनी पंडित

मोश पाडगावकर

ए. भा. पाटणकर

बी. बी. पाटील

अमोल पालेकर

के. व. पुरोहित

रमेश पोतवार

दिलिप प्रभाकरकर

अशित फडके

मनोरमा फडके

अधरराज वत्सोटा

रवि बापट

वसंत बापट

वेहर बेंगाली

रामदास भटकळ

पी. पु. भागवत

गुष्मा भावे

माधव मनोहर

प्रकाश मोहाडीकर

अरुण मेहता

उषा मेहता

शाहू मोडक

विजया राजाधर

राधासाहेब रूपकोटे

वे. पुं. भेने

पी. वि. भेने

श्रीराम लागू

शिं. म. लाटकर

सदानंद बर्डे

पोहन बाप

सरोविनी वैद्य

सुविलकुमार शिंदे

राकूब साई

प्रभूभाई सांखी

माधव साखारदाडे

अरुण साधू

बसंत साळगावकर

ए. ए. हातगकर

बी. एन. श्रीखंडे

अन्य आकर्षणे

- १) दुर्मिळ ग्रंथांचे प्रदर्शन
- २) पालकांनी मुलांशी कसे वागावे ? (प्रदर्शन)
- ३) दृक्-श्राव्य-वाचन
- ४) लेखकांशी भेटी
- ५) हस्तकला प्रदर्शन
- ६) चित्रकला, पाठांतर, प्रश्नोत्तरे आदी सतत सुरु असणाऱ्या स्पर्धा
- ७) वाचन विहार दालन
- ८) खाद्यपदार्थ, पेये माफक दराने वेगवेगळ्या ठेल्यांवर प्रांगणात उपलब्ध होतील. तिन्ही दिवशी संध्याकाळी ७ ते ९ च्या दरम्यान पुणे-भाजी सारखा अल्पाहार घेऊन पुढील कार्यक्रमांचा आस्वाद घेता येईल.
- ९) प्रांगणातील आपल्या आवडीच्या पुस्तकांच्या खरेदीसाठी पुस्तकाचे ठेले सकाळी १० ते रात्री १० पर्यंत चालू असतील.
- १०) अन्य काही प्रदर्शने